

JSME TU JENOM OD VČEREJŠKA, NIC JSME NEPOZNALI, NAŠE DNY JSOU NA ZEMI JEN STÍNEM (Jób 8,9)

ČÍSLO 5* ROČNÍK V* 22. 2. 2012* (ČAS 1 – ročník XVI* Kurýr ročník VII)

Internetový nezávislý list podporující svobodné myšlení, podnikání a vytváření občanské společnosti především v oblasti ASKIBURGIONU.

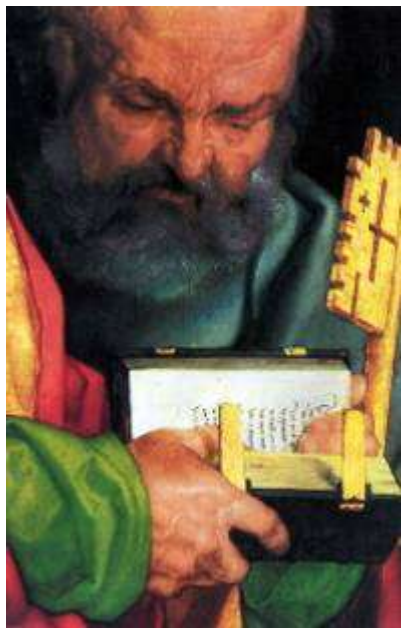
Ve druhém století našeho letopočtu žil v Alexandrii slavný astronom a zeměpisec Klaudios Ptolemaios. Podle vyprávění obchodníků a vojáků kreslil mapy vzdálených zemí. Velké pohoří na severu země, v níž podle něj žil velký národ Boiochaimů, označil jako Askiburgion. Přiložíte-li Ptolemaiovu mapu na mapu dnešní, pod Askiburgionem naleznete Nízký a Hrubý Jeseník, část Slezska i střední Moravy. I mezi tvůrci tohoto listu naleznete nejednoho učeného Boiochaima. Na sklonku 19. století si příznivci strany realistické, sdružení kolem T. G. Masaryka uvědomili, že potřebné změny společenské vyžadují více informačních zdrojů. A tak vznikl v roce 1866 list ČAS, od počátku redigovaný Janem Herbenem. V roce 1990 si vydavatel tohoto listu vypůjčili název i původní grafickou podobu hlavičky a vydávali až do roku 2005 list ČAS v tištěné podobě. A pochopitelně v duchu názorů původní České strany lidové (realistické). Ten pak na několik let, od 3. 2. 2005 do 21. 8. 2008 nahradil internetový deník Bruntálský Kurýr. Tento internetový, dle potřeby i tištěný list ČAS je tedy pokračováním obou zmíněných periodik a měl by v této podobě vydržet co nejdéle. Což bude i dílem vás, čtenářů.

Vydává: občanské sdružení Vlastenecký poutník, Čeladná 711, 739 12 Čeladná, v nakladatelství Moravská expedice®. Redakce: petr.anderle@tiscali.cz; vpoutnik@tiscali.cz +420 724 100 646. Odpovědný redaktor: Petr Andrie. Každé vydání najdete také na www.hbl.cz; www.marianka.eu. Objednávky: e-mail s předmětem ČAS*
Registrace MK ČR ze dne 22. 3. 2001 evidenční číslo MK ČR E 11 345

DNES 22. ÚNORA PETR

JE LI NA STOLICI SV. PETRA ZIMA, JEŠTĚ HODNĚ DLOUHO POTRVÁ

V kalendářích jsou svatému Petru zasvěcené celkem tři dny – 22. únor, 29. červen (ten den je pro svátek sv. Petra společný kalendáři občanskému i církevnímu) a 1. srpen. Svatý Petr je podle původní tradice prvním z apoštolů a také vlastně i prvním papežem. Sv. Petr je záštitou pro dlouhověkost. Je také patronem papežů, církve, řezníků, sklářů, truhlářů, hodinářů, zámečníků, kovářů, slévačů olova, hrnčírů, zedníků, cihlářů, moštářů, motorkářů, kameníků, sířařů, soukeníků, valchařů, rybářů, obchodníků s rybami, lodníků, trosečníků, kajícníků, zpovídajících se a panen. Petr je i ochráncem proti hadímu uštknutí, proti krádeži a pomocníkem proti vzteklině, posedlosti, bolesti nohou.

Když šel Kristus okolo Genezaretského jezera, uviděl dva bratry rybáře Ondřeje a Petra. Rodným jménem Petrovým bylo jméno Šimon. Kristus je vyzval, aby ho následovali a od té doby byl Petr Ježíšovým nejvěrnějším učedníkem. Když byl jako první vybrán, aby byl apoštolem, řekl mu Kristus ono známé: „Tu es

Petrus, et super hanc petram aedificabo ecclesiam meam, et portae inferi non praevallebunt adversus eam“. (Ty jsi Petr, to znamená skála a na této skále postavím svou Církev, a brány pekla ji nepřemohou). Jde zároveň o jistou slovní hříčku, neboť

tento citát byl poprvé uveden v aramejském textu. V něm použité slovo **cepha** znamená současně Petr i skála.

1. června 64 zachvátil Řím mohutný požár, z jehož založení byli obviněni křesťané. Mnoho jich bylo bez soudu ukřižováno a Petr se vydal na cesty, aby unikl tomuto případnému nespravedlivému trestu. Před branou Říma potkal Krista. Na Petrovu otázku, kam jde, oznámil mu, že se jde nechat znovu ukřižovat. Petr pochopil a vrátil se zpět. Byl zajat, a protože se necítil být hoděn stejného ukřižování, požádal, aby byl ukřižován hlavou dolů. Jeho příznivci ho v noci sňali a pochovali u zdi Via Cornelia. Později dal na tomto místě postavit kapli třetí papež sv. Anacletus, jehož kdysi sv. Petr vysvětil do funkce biskupa.

Před 535 lety byla započata v Římě na příkaz papeže Sixta IV. stavba Sixtinské kaple. Je součástí vatikánského Apoštolského paláce. Její úžasná vnitřní výzdoba je spojena s prací největších renesančních umělců v čele se sochařem, malířem a básníkem, jehož známe pod jménem Michelangelo di Lodovico Buonarroti Simoni. V kapli jsou i tři díla významného italského malíře Pietra Perugina (1445-1523). Nahoře vidíte jeden z nich- *Kristus předává Petrovi klíče od brány nebeské*. Najdeme zde ještě další dva Peruginovy obrazy. *Cesta Mojžíšova z Egypta* a *Kristův křest*. I vynikající umělci měli své slabosti. Svého času označil Michelangelo Perugina za *goffo nell arte* (malířský břídil). Ten se odvolal k soudu, avšak nebylo mu vyhověno. Pročež se Pietro Perugini řádně naštvál. A namaloval velký oltář pro klášter Certosa di Pavia, který mu přinesl mimořádné uznání.

Až pojedete do Itálie, navštivte Lombardii. Tam, v provincii Pavie, nedaleko městečka Pavie stojí úžasný klášterní komplex Certosa di Pavia. Původně postaven v letech 1396-1465 pro řád kartuziánů, susedil s rozsáhlým loveckým parkem patřícím milánskému rodu Visconti. Z loveckého parku toho do dnešních dnů bohužel již mnoho nezbylo. I tak lze v klášteře obdivovat nádhernou architekturu a rozsáhlé sbírky uměleckých předmětů ze tří století.

SNY EMILA NIESSNERA

Nedávno jsem si připomněl, napsal nám náš čtenář **Jarek Wrobel**, zajímavé pátrání po historii pomníku, který stojí na zahradě našeho starosty Směšného ve Starém Městě. Není to případ Čecha, ale jde zcela jistě o místního rodáka z rodiny Niessnerových, který plnil občanskou povinnost nejvyšší, jakkoli by zřejmě on a jeho

další kamarádi válku nechtěli. Zemřel v bitvě strašného lidského konfliktu. Rodiče pana starosty ty pozemky koupili jako noví osadníci ve vyprázdňených Sudetech a začali na nich dle dohody se státem hospodařit. Poté jim jejich nový majetek stát sebral. Posléze, po roce 1989 jim ony pozemky zase v restituci zase vrátil. Taková normální hra. A ten pomník celou dobu stál a jen tak se na to díval. Pochopitelně, že staronoví majitelé pozemku pátrali po rodině onoho muže, ale bezúspěšně. Přesto se o pomník starají.

Ctí pravděpodobně i tíhu hoře rodičů, jímž 14. listopadu 1916 padl v bitvách u Isonza. Bojovalo se zde od června 1915 až do listopadu 1917. Isonzo se dnes nachází v dnešním Slovinsku. V té doby bylo svedeno celkem 12 bitev (o té dvanácté se spíše mluví jako o bitvě u Caporetta) nedaleko rakouské řeky Soča (slovincky), kterou Italové nazývají Isonzo (italsky i německy). Řeka Soča tvoří meandry a její břehy jsou tvořeny prudkými horskými svahy. Toto místo si vybrala italská armáda jako místo

útočného na Terst. Italská armáda zahájila útok cca 200 000 vojáky. Rakouskému vojsku velel Chorvat Borević byl roku 1895 v hodnosti pplk. šéfem štábu pěší divize v Plzni a o něco později šéf štábu VIII. pěšího sboru v Praze. Roku 1912 nastoupil jako velitel VI. Armádního sboru v Košicích, Po

vyhlášení války Itálií převzal velení 5. armády, se kterou vybojoval 11. bitev na Soči a po jejich ukončení se podílel i na ofenzivě k Piavě. 30. 6. 1915 začal hlavní útok na frontě široké 32 km, ale řeku se podařilo přejít pouze na několika místech. Ve druhé bitvě ztratila Itálie 60 000 vojáků a Rakousko 45 000. A tak to šlo stále stejně. V roce 1915 4 bitvy. V roce 1916 5 bitev, v roce 1917 tři bitvy. Pokaždé padly desítky tisíc vojáků na každé straně. V předposlední bitvě v srpnu a v září 1917 na italské straně útočí 52 divizí s podporou 5000 děl. Padlo 166 000 italských vojáků a 85 000 vojáků Rakouska – Uherska. K největšímu nasazení jednotek z Čech, Moravy a Slezska došlo v desáté a jedenácté bitvě.

Emil Niessner padl v bitvě, která je označována jako devátá, v období od 31. října do 14. listopadu 1916. Zde se z hlediska vojenského výborně osvědčil 28. pěší pluk, který spolu s 2. královéhradeckým sborem polních myslivců si naostro vyzkoušel taktiku úderných skupin. Oba české sbory byly začleněny do 5. horské brigády, které se 14. 11. 1916 podařilo obsadit italské pozice v ústí Růžového údolí na výšine S. Marco (Markov Grib) a zmocnila se kóty 171.

Emil Niessner sní možná svůj věčný sen někde tam v Růžovém údolí. Jeho pomníček nám připomíná dobu, o které se málo ví a málo píše. Bohužel. Od roku 1918 nebylo žádoucí psát o vojenských úspěších českých vojáků v armádě Rakouska – Uherska, o třicet let později nebylo žádoucí psát o tom, kdo a jak pečoval po staletí o území, kterému říkáme Sudety. Dnes se již všechno smí, ale o události staré pomalu sto let není moc velký zájem. Je to škoda. Tak alespoň pečujte prosím o pomníčky. I to nám chtěl svou připomínkou Jarek sdělit.

Zprávy z jiného světa

Dostanu-li se občas na druhý konec republiky, nikdy neodolám, abych nezkusil, jestli budou doma jedni moji dávní známí. Mají kouzelný dům plný dětí. Děti jsou ovšem již dospělé a mají už svoje vlastní, některé již také dospělé děti. Všichni se tam neustále sjíždějí. A to především proto, že tam mají domov. Mnohé z těch dětí pracují v cizině, jiné pár kilometrů odtud. Kdykoli přijedu, zjišťuji, že dům je stále plný pohody a radosti. Všechny děti poslušně napřed přivedly k rodičům své budoucí ženy či muže a trvají dodnes na tom, že k nejdůležitějším událostem z dětství jejich dětí musí patřit nejen prázdninové pobyty u babičky a dědečka. Zastavuji se zde tak maximálně dvakrát do roka. Ale vždycky je v tom domě někdo úplně nový. Jak říkám, je to kouzelný dům.

Můj dávný přítel Teodor H. se deset let soudil o hospodu, kterou postavil svého času jeho pradědeček. Teodor ještě neviděl přes nálevní pult, za kterým vyrůstal, když komunisté tatínkovi hospodu znárodnili a tatínka (řemeslníka v oboru nad jiné) poslali budovat socialismus do hornictví. Teodor hospodu nakonec dostal, investoval do její obnovy všechny své úspory a sám denně točí pivo. Nemusel by. Jeho čtyři dcery jsou velice úspěšné podnikatelky v tom skutečném slova smyslu a díky tomu poměrně bohaté. Teodor si ale záramoval svatební fotografii svého pradědečka ve fraku s buřinkou a obraz pověsil hned vedle výčepu. A každý den si s pradědečkem něco povídá. Víím to, protože jsem ho při tom jednou přistihl. On totiž Teodor bývá v té hospodě velice často sám. Kdysi kvetoucí vesnici po válce vylidnili a nějak špatně zalidnili, protože jsou v ní dnes pouze čtyři rodinné domky a pět chat. Takže mohu zodpovědně prohlásit, že znám dobře všechny Teodorovy hosty. Jsou to báječní lidé. Muži, ženy, jejich děti i jejich nejrůznější návštěvníci. Majitelé chat jsou většinou lékaři a majitelé rodinných domků jsou téměř všichni dřevorubci. V Teodorově hospodě ale nikdy nepoznáte kdo, k jaké profesi patří.

Nejsem přítel velkých oslav, ale nedávno jsem se velice rád zúčastnil setkání několika rodin u příležitosti úctyhodného jubilea muže, který dovedl vstřípit lásku k české řeči tisícovkám svých žáků. Ve svých osmdesáti letech stále píše, publikuje a učí. Totéž činí jeho děti, vnuci a dvě pravnučky. Ono setkání bylo úžasné. Chvillemi mě napadlo, jestli jsem se nějakou červí dírou nedostal nějakou tu stovku let nazpět, nebo dopředu.

Proč jsem všechny tyto lidi stěsnal do několika výše uvedených řádek? Mají totiž něco společného. Jsou úspěšní, pracovití a spokojení. Žijí v této zemi, občas také i v jiných zemích. Nikdy jsem to nezkoušel, ale kdybych se jich zeptal, co jim říkají jména desítek a stovek lidí, která jsou v médiích dnes a denně skloňována ve spojitosti s velice negativními událostmi, nedozvěděl bych se toho mnoho. Ta jména by jim totiž většinou vůbec nic neřekla. Já bych na to nikdy pochopitelně ani nezavedl řeč, protože jsou věci, o nichž se ve slušné společnosti nemluví. A slušná společnost stále ještě existuje. Dokonce si myslím, že bych do ní mohl zařadit většinu lidí této země. Není vám ale divné, že se z médií stále dozvídáme většinou pouze něco o tom, co dělá ta druhá, menší a ošklivější část společnosti? Chápu, že některé události je třeba občas zveřejnit a popsat. Aby sloužily jako odstrašující příklady. To beru. Ale musí tím být všude kolem zamořeno? Je mi dostatečně známo, že i krátká zpráva, která dobře napsaná patří k opravdovému umění novinářskému, se píše lehčeji, obsahuje li fakta o tom, že další vysoký úředník si spletl státní kasu se svojí kasou rodinnou. Leč jsou zde mnozí, kteří umějí dobře popsat události, které se na první pohled zdají nezajímavé. *Tohle mi nikdo neotiskne*, říkají jedni. *Tohle tisknout nemůžeme*, říkají další. Ano, já víím, zprávy jsou zboží a chodíme s nimi na trh. Ale co kdybychom to zkusili trochu otočit? Vždyť přece ten trh i s tou jeho neviditelnou rukou, to jsme především my!

Petr Andrlé

PAMÁTKE MARŠÁLA

Členové Klubu vojenské historie si připomněli v Novém Jičíně 295. výročí narození velkého vojevůdce Gideona Ernsta von Laudona. Slavný generál zde v roce 1790 zemřel.

Slavnostní akce pod taktovkou císařskokrálovského řadového pěšího pluku č. 7 Harrach se zúčastnil řadový pluk č. 29 Laudon, dále 11. Szekelský husarský hraničářský jízdní pluk a jezdecký oddíl Bludička.

(foto: Lenka Malinová)

foto lenka malinová

JAK SI VORŠILKY „NAPAKOVALY KAPSY“

Zákon o částečném odškodnění církví vzbuzuje v naší zemi nebývalé emoce. Jsou uváděny nejrůznější příklady toho, proč si vlastně církev nezaslouží vůbec nic. Mezi nejrůznějšími, většinou demagogicky pojímanými argumenty, bývá často uváděn i příklad toho, jak kdysi hodní poslanci omylem přirklí řádu Voršilek část majetku

Národního divadla, která jim nikdy nepatřila. A řád toho okamžitě zneužil a to, co mu vlastně nepatřilo, okamžitě prodal, takže se Voršilky pěkně „napakovaly“ na úkor nás všech. Takhle to je uloženo v podvědomí většiny národa. Bohužel, tak jako velká část mýtů, pronásledujících naši společnost již nejméně od doby, kdy si „*Přemysl obul lýkové sandály a vydal se s poselstvem na hrad, aby spatřil poprvé kněžnu Libuši*“, je ono tvrzení o zlotřilém chování Voršilek značně nepravdivé.

Jenže je tak složité a pro naši politickou reprezentaci poněkud ostudné, že málokdo je ochoten si celou problematiku osvojit.

Avšak pro ty, kteří mají opravdový zájem, přinášíme stať Daniela Koláře, který ji dne 18. února tohoto roku zveřejnil na webu *Neviditelný pes*, pod názvem „*Omyly výčtového zákona a pravda o tom, jak se voršilky "napakovaly"*“.

Není sporu, že dvaadvacitiletá historie pokusů o restituci církevního majetku zaznamenala i nepodarky, jinak též zmetky, po německu kixsy. Pokus totiž chodívá ruku v ruce s omylem. Jednou zákonodárce vydá něco, co vydáno být nemělo. Jindy zase to, co se mělo navrátit někdejšímu majiteli, dostal někdo úplně jiný. Je to daň prvotní formě vydávání tohoto majetku, jež se odehrávalo pomocí tzv. výčtového zákona (č. 298/1990 a novela č. 338/1991 Sb.). Součástí normy byl konkrétní výčet nemovitostí. Z 891 zadržovaných objektů, patřících do roku 1950 řeholním řádům a kongregacím, měl stát vydat celkem 270, z toho 95 na Slovensku. Dva objekty – bohosloveckou fakultu a kněžský seminář – získalo zpět olomoucké arcibiskupství. Nutno dodat, že namísto původních komplexů byly vydány jen některé budovy a drobné přilehlé pozemky, bez hospodářského zázemí. Objekty (teď počítám jen ty v ČR) se skládaly dohromady z 1052 položek, tj. pozemků a budov. Každá z onoho tisíce položek měla platnost zákona a to bylo kamenem úrazu.

Bezkonkurenčně nejznámějším omylem při sestavování seznamu domů a pozemků určených k vydání je případ pražského kláštera Římské unie Řádu sv. Voršily a Národního divadla. Ve své knize „*Jak jsem se mýlil v politice*“ píše někdejší předseda ČSSD Miloš Zeman: „*Katolická církev opustila úvahy o křesťanském milosrdenství a začala se domáhat polí a lesů. Klasickým příkladem byla situace, kdy administrativním omylem Federální shromáždění přirkló řádu voršilek restaurační budovu Národního divadla. Milé voršilky začaly s touto budovou čile kšeftovat a nakonec ji – omyl neomyl – prodaly firmě Themos.*“ (s. 108) Že se Zeman mýlil v politice, přiznává sám. Mýlil se i v ekonomii, v prognostice, dokonce i v tom, co je mu ještě bližší, totiž v hodnocení kvality piva. Nemohl by se tedy mýlit i tentokrát? Zemanův názor ovšem potvrzuje další kapacita. Takto promluvil v poslanecké sněmovně hokejista Jiří Šlégr, známý pod výmluvnou přezdívkou Guma, když výčtový zákon kritizoval:

„*Mimo jiné byla vydána i jedna z budov skutečně funkčního celku, totiž komplexu Národního divadla, postavená v 80. letech minulého století. Tuto chybu v zákoně dodnes nikdo nenapravil [...] Církev omylem vydanou budovu obratem prodala obchodní společnosti, jejíž dluhy vůči Národnímu divadlu v řádu desítek milionů nakonec naštěstí vyřešil exekutor,*

ovšem další spory o vysoké částky s možným dopadem na rozpočet divadla a Ministerstva kultury, se pořád vedou. Zjevnou chybu v zákoně neumožnila římskokatolická církev nikdy napravit, ačkoli si jí byla vědoma." (7. 2. 2012)

Děkuji poslanci Šlégrovi za jeho historickou vsuvku. Dokumentuje první z nepravdivých tvrzení, že omylem vydaná budova byla prodána obratem, neboli se s ní, vyjádřeno zemanovským jazykem, čile kšeftovalo. Druhý zahrnutý blud praví, že voršilkám bylo vráceno to, co jim nikdy nepatřilo. Samozřejmě patřilo, jinak by k omylu dojít nemohlo. Voršilky měly v oblasti celý komplex pozemků, inkriminovaný s parcelním číslem 212 i s budovou č.p. 1435 však řád už v prosinci 1931 prodal státu. Transakce byla také řádně zanesena do pozemkových knih. Komunistické nepořádky ovšem vtrhly i do této evidence, tzv. střední občanský zákoník z roku 1950 zrušil povinnost zapisovat změny vlastnictví a roku 1964 byly pozemkové knihy zcela uzavřeny. Lidé, kteří v nich uměli hledat a rozuměli systému zápisů, časem odešli. Naprosto nečekaný nápor po roce 1989 zastihl státní notářství, kde byly tehdy pozemkové knihy uloženy, zcela nepřipraveno. Pouhou nepozorností se stalo, že byl řádu vrácen spolu s okolními i více méně tentýž pozemek s novým parc.č. 944/2 na katastru Prahy-Nového Města. Na pozemku stála navíc budova s původním č.p. 1435, tentokrát ovšem už jako restaurační objekt Národního divadla, který ke vši smůle neměl vyčleněnou samostatnou stavební parcelu. Při zpracování návrhu zákona si nikdo souvislost neuvědomil a zanesl pozemek i budovu do seznamu.

Někdy je omyl vydáván za úmyslný čin tehdejšího poradce předsedy federální vlády Cyrila Svobody, jiní zase tvrdí, že místopředseda vlády Jozef Mikloško chtěl takto voršilkám údajně nahradit ztrátu jiného pozemku v sousedství, který nemohl být vydán. Svobodovu účast ovšem nikdo z pamětníků výslovně nepotvrzuje a Mikloškova verze se mi zdá být konstrukcí vystavěnou ex post za účelem omluvit dobrým úmyslem selhání svého úřadu. Oficiálně se při následujících jednáních vždy mluvilo o nezáměrné chybě. Té si nepovšiml žádný z tehdejších poslanců Federálního shromáždění a návrh prošel. Zákon nabyl platnosti okamžitě dnem vyhlášení, tj. 19. 7. 1990. Sestry o celé věci informovaly ředitele Národního divadla Jindřicha Černého teprve v listopadu následujícího roku. Ten prý do té doby neměl o ničem ani tušení. Jednání o podmínkách nájmu rychle padlo, hned poté sestry – které si s nepotřebnou stavbou očividně nevěděly rady – nabídly zpětný bezúplatný převod pozemku i budovy. Ředitel však na radu svého podředitelky i tuto nabídku odmítl s tím, že je nutno jít výlučně cestou revokace zákona a nic od nich "darem" nepřijme. Nemohou prý darovat to, co jim nepatří, a on by přijetím jejich nabídky vyjádřil souhlas s nespravedlností. Pan ředitel byl v podobných záležitostech stejně nezkušený, jako řeholnice – další události ukázaly, že to nebyl příliš prozíravý postoj. Pozemek i budova voršilkám v tu chvíli totiž nesporně patřily mocí zákona, byť i chybného.

Úřední jednání, která se pokoušela záležitost vyřešit, nevedla k cíli. Činovníci ministerstva kultury pod vedením Milana Uhdeho při pokusu o řešení natáhli klotové rukávy až k ramenům a začali dumat, zda je podzemní část budovy souvislá s nadzemní, anebo je součástí pozemku? A co dělat, když suterén pozemek přesahuje? Co se stane s podzemím, zůstane-li pozemek řádu? Jak hluboko do země sahá vlastnické právo? A existuje vůbec takový řád, není to cizí mocnost? Možná ani ten dům neexistuje, vždyť dostal popisné číslo nedopatřením? ... a tak podobně. Prehistorii celé aféry dobře shrnuje článek Josefa Chuchmy Nesmiřitelní (Respekt 1993, č. 17, s. 22–23). Sestry, jež s provozováním tak rozsáhlého objektu neměly zkušenosti, pronajaly v červenci 1992 po dohodě s divadlem budovu firmě Themos s.r.o., jež se věnovala finančnímu poradenství a spravovala těž stejnojmenné privatizační fondy (zrušeny 1999). Vzájemná komunikace bohužel neklapala, Národní divadlo trvalo na podmínce změny zákona a tato změna nebyla na obzoru. Proto se voršilky rozhodly v únoru 1993 budovu Themosu prodat a pozemek si ponechat. K prodeji se snad přiklonily pod dojmem sporů o vydání stavebních pozemků pod navracenými kláštery v Brně a Liberci – o tom však níže. Pohnutkou snad byla i nutnost opravy znovu nabyté klášterní školy v Ostrovní ulici. Obchodní transakce byla završena v červenci téhož roku, tři roky po schválení výše uvedeného restitučního zákona. Tři roky – to je ten Šlégrův "prodej obratem", respektive po

zemanovsku "čilé kšeftování". Suterén s technologickým zázemím divadla zůstal státu, Themos koupil toliko nadzemní část domu a to se vším rizikem, že o ni přijde. Však také pokus o vklad koupě do katastru nemovitostí okamžitě napadlo ministerstvo financí žalobou, avšak jen pro zachování formy, protože nemělo naději na úspěch. Cena byla u tak riskantní investice přirozeně laciná, pouhých 20,4 milionu Kč (tak zní smlouva, tradují se ovšem částky 12, 26 nebo 40 mil. – podle ocenění z roku 2009 byla hodnota budovy 157 mil. Kč).

Prodej veřejnost pobouřil. Okamžitě se rozpoutala divoká mediální kampaň, kterou divadlo mocně přižívovalo – po naší zlaté kapličce se natáhl chamtivý černý spár. Přes varování tehdejšího náměstka ministra kultury Michala Prokopa se z celé záležitosti stalo politikum na další řadu let. Hned v březnu podali poslanci Jiří Honajzer (ODS) & spol. návrh zákona na vyvlastnění, nikdy se však o něm nehlasovalo, sami navrhovatelé jej stáhli, neboť Klausova vláda si přála dohodu (tisk 156, 7. a 18. schůze). Po pár měsících, v listopadu 1993, přišel František Kozel (také ODS) s návrhem novely, jíž by byla budova komplexu ND z původního zákona jednoduše vyškrtána. Později navrhl vyplatit ještě náhradu kupní ceny. Idea z právního hlediska naprosto nesmyslná byla v březnu 1995 zamítnuta jen těsně díky nepřítomnosti řady zastupitelů, z hlasujících byla totiž malá většina pro. Nejčastější námitkou byla neústavní retroaktivita, poněvadž podle návrhu by vlastnictví nikdy na řád nepřešlo, což se zjevně neshodovalo se skutečností. Překážela i konfiskační tendence (tisk 747, jednání 23., 24., 25. a 29. schůze, hlasování 15. 3. 1995).

To již Obvodní soud pro Prahu 1 zápis změny vlastnického práva v srpnu 1994 povolil a k přepisu došlo zcela ironicky pouhé dva dny po zamítnutí Kozlova návrhu (sp. zn. 16 C 623/93-136). Tím se uvolnila cesta k dalšímu jednání mezi ministerstvem kultury a zástupci firmy Themos. Výsledkem byly roku 1995 uzavřené smlouvy o provozování budovy, věcných břemenech a podobně, na jejichž zpracování se podílel i známý soudce (tehdy advokát) Vojtěch Cepl ml. Katastrální úřad však odmítl věcná břemena zapsat do katastru, Themos také nebyl ideální smluvní partner a vynutitelnost smluv u nás není valná. Právní situace kolem budovy se stále více komplikovala rovněž vinou zástavy, exekučního řízení proti Themosu pro dluh za energie a celého tuctu soudních sporů mezi divadlem, firmou a voršilkami, vedených systémem "každý s každým". Všechny nabídky na odkoupení přitom firma neúprosně odmítala. Situace dospěla do stadia zákopové války a žádný z pokusů o průlom se dodnes nezdařil.

Další dějství divadelního dramatu se odehrálo roku 2004. Půda byla zkyprěna několika peticemi, hereckými protesty a kontroverzním dokumentárním filmem Jiřího Krejčíka *Národ v sobě* (2003). Krejčík v květnu podal spolu s ministrem kultury Pavlem Dostálem, ředitelem ND Danielem Dvořákem, Vlastou Chramostovou, poslancem Zdeňkem Jičínským, Ludvíkem Vaculíkem, A. J. Liehmem a známým aktivistou Janem Šínáglem trestní oznámení pro trestný čin zneužití pravomoci veřejného činitele na Zdeňka Tempíra, pracovníka katastrálního úřadu, který v březnu 1995 povolil zápis převodu vlastnictví na firmu Themos. Původci zcela zbytečného a šikanozního aktu se zřejmě domnívali, že si vyšetřovatel – až uvidí známá jména – naplní kalhoty a dostane zástupného viníka do potíží. Co na tom, že zapisovatel do katastru není veřejným činitelem, co na tom, že provedl administrativní úkon ve shodě s platným zákonem a pravomocným rozsudkem, aniž by byl oprávněn obojí posuzovat? Hlavně že si tábor míru, pravdy a lásky může alespoň na řadovém úředníku dodatečně zchladit žáhu! Naštěstí bylo oznámení po ročním vyšetřování bez následků odloženo. Víím, že je to z hlediska celého případu jen bezvýznamná epizoda, avšak charakteristická pro zápornými emocemi nabitou atmosféru.

Mezitím v poslanecké sněmovně v únoru 2004 oprášili komunističtí poslanci František Beneš & spol. myšlenku z roku 1993 a podali návrh na vyvlastnění budovy i pozemku za úhrnnou náhradu 46 mil. Kč, nikoli tedy čtvrt miliardy, jak někteří oznamovali tisku. Špidlova vláda i zastupitelé nicméně neshledali veřejný zájem na státním vlastnictví domu natolik závažným, aby se musel prosazovat touto cestou: z pěti nadzemních podlaží, o něž ve sporu jde, užívalo divadlo vždy jen jedno jediné jako jídelnu a klub. Pro mne to žádný argument není, ale pro ty,

kdo se neustále ptají, jakým způsobem vlastník své jmění využívá a jak s ním nakládá, je to jistě důležité. Známe ty věčné otázky typu: A co s tím budou dělat?

Jak jsem naznačil, ani tentokrát konfiskace neprošla. Proti návrhu hlasovali mimo poslance jiných stran i sociální demokraté Němec, Vojtilová, Svoboda, Koudelka, Sed'a, Vlček a Mládek, zdrželi se poslanci Ibl, Rafaj, Hašek, Škromach, Böhnisch, Máša, Sýkora, Votava, Čada, Ekert, Petr, Turek, Vnouček, bez omluvy byli nepřítomni poslanci Černý, Čurdová, Martínek, Smýkal, Vomáčka, Zgarba, Snítily, Schling a Šedivá. Proč je tady všechny vyjmenovávám? Protože ke schválení zákona chybělo 10 hlasů a máme tu 29 poslanců za ČSSD, kteří buď nehlasovali, anebo byli přímo proti (tisk 589, jednání 30., 38. a 41. schůze, hlasování č. 531, 23. 2. 2005). Takže, milý Gumo, dovolil bych si tvou poslední větu, že "chybu v zákoně neumožnila římskokatolická církev nikdy napravit, ačkoli si jí byla vědoma", trochu přeformulovat. Třebaže řád nabízel nemovitosti k vrácení a byl na zpětnou konfiskaci připraven, socdem poslanci neumožnili zjevnou chybu v zákoně napravit, ačkoli tu příležitost měli. A co jim na návrhu vadilo? To už se jich budeš muset zeptat sám. Například Jan Mládek řekl: "Tu věc je tedy možné provést, ale tady to má ještě jeden účel – aby bylo provedeno explicitní znárodnění s plnou parádou."

Nebudu vás už unavovat dalším průběhem sporu, jenž dodnes po dvaadvaceti letech není vyřešen a je už velmi nepřehledný. Nechci také, aby mé líčení působilo dojmem Schmidtovy mravoličné pohádky o hodném Fridolínu a zlém Dětrichu, neboť se chybovalo na všech stranách, například výběrem nereseriového kupce. Ale byl bych rád, kdybyste si zapamatovali, že voršilky dobrou vůli napravit chybu zákonodárce měly a nebýt nerozumného postoje divadelního ředitele Černého, nemuselo k nekonečné anabasi dojít. Ten si svou chybu ani po letech neuvědomil: "Jsem hrdý na to, že jsem nikdy nevydal restaurační budovu a vlastně tak zavinil právní pat současné situace," prohlásil v *Revolver Revue* (č. 44, 2000, s. 206). Nevím, jestli tu hrdost sdílí i jeho syn Ondřej, který řídí divadlo v současnosti a potýká se s následky. Když spolu otec a syn roku 2007 rozmlouvali v pořadu M. Prokopa Krásný ztráty, o věci se raději nehovořilo, tak jako se v domě oběšencově nemluví o provazu.

Případ Národního divadla byl v souvislosti s výčtovým zákonem jediným omylem v neprospěch státu, ovšemže kolosálním. V neprospěch řeholníků byly chyb desítky. Opavským minoritům stát nevrátil polovinu bývalého kláštera, poněvadž stojí na dvou pozemcích a číslo budovy bylo napsáno jen před číslem jednoho z nich. Ale budiž – stát onen dům doslova pozdvihl z válečných trosk. Přes padesát budov bylo v zákoně označeno slovy "č.p. X na stavební ploše č. Y", třebaže ostatní většina je popsána slovy "se stavební plochou". Žádný div, že dotčené stavební plochy v takových případech nebyly vydány. Ale co s nimi? V březnu 1995 je na základě interního příkazu Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního zapsali pracovníci katastru nemovitostí do vlastnictví příslušných obcí. Šlo o selhání naprosto analogické s divadelní kausou, jen v obráceném gardu. Většinou se podařilo dosáhnout řešení dohodou s obcemi, ale ještě roku 2000 zůstávalo čtrnáct případů nedořešeno, z toho dva se týkaly právě řádu sv. Voršily. Stejně jako u Národního divadla by musel rozhodnout parlament, ale jak, to je ve hvězdách, poněvadž žádné řešení, které by se alespoň blížilo ideálu, neexistuje. Jsou to všechno strašlivě zamotané historie a jaký je dnešní stav problému, bohužel netuším.

Popsané skutečnosti jsou doufám poučným dokladem, že cesta k úspěšnému vyrovnání mezi státem a církvemi přes výčtové zákony o nějakých 135 000 položkách nevede. Ostatně, jak napsal v listopadu 2004 z posice předsedy biskupské konference olomoucký arcibiskup Graubner v odpověď Pavlu Dostálovi: "Takové množství položek nelze řešit výčtovým zákonem ani po etapách. K tomu je třeba připomenout, že zabavení majetku církvi nebylo provedeno výčtovou metodou, ani vrácení by nemělo probíhat touto metodou."

Naposledy přidělal výčtový zákon církvi starost roku 1997, kdy ho začal Nejvyšší soud fakticky pokládat za komplexní restituční normu, která by vylučovala jakoukoli možnost domáhat se soudně jiného majetku, než v něm uvedeného. Ústavní soud, ač ještě v srpnu 2005 tento

výklad odmítal, jej v listopadu překvapivě potvrdil. Paradoxně tak udělal z restitučního zákona obratem zákon konfiskační, poněvadž napříště znemožnil domáhat se soudně i toho majetku, kterého stát nabyl v rozporu s tehdy platnými zákony. Nešlo o excesy ojedinělé, poněvadž si soudruzi s výhledem na "věčné časy" o právní čistotu svých kroků starost nedělali. Motivem ústavních soudců byla snaha zabránit živelnému vydávání a přinutit žadatele trpělivě vyčkat celkového politického řešení. Vypadalo to, že soud udělal za restitucemi nikoli tečku, nýbrž rovnou vykřičník, po čtyřech letech nastal kupodivu příznivější obrat... ale to by byl další nekonečný příběh, na který bude dost času, až jestli bude někdy otázka církevního majetku tak či onak vypořádána.

STAČÍ?

Svatá Voršila (v jiných jazycích také Uršula, na obrázku dole) byla křesťanská dívka, která podle legendy odmítla hunského krále, který ji nakonec proklál šípem, když předtím nechal zabít její družky. Stalo se tak někdy kolem roku 400; dívky se vracely po Rýně z cesty do Říma, kde se nechaly pokřtít. V roce 1535 byl sv. Andělou Mericiovou založen řád svaté Voršily, jehož posláním je zejména vzdělávání dívek a péče o chudé a nemocné. Svátá Voršila je patronkou Kolína nad Rýnem, Pařížské univerzity, mládeže, nemocných dětí, učitelek, vychovatelek, školáků, soukeníků, dobrého manželství a klidné smrti.

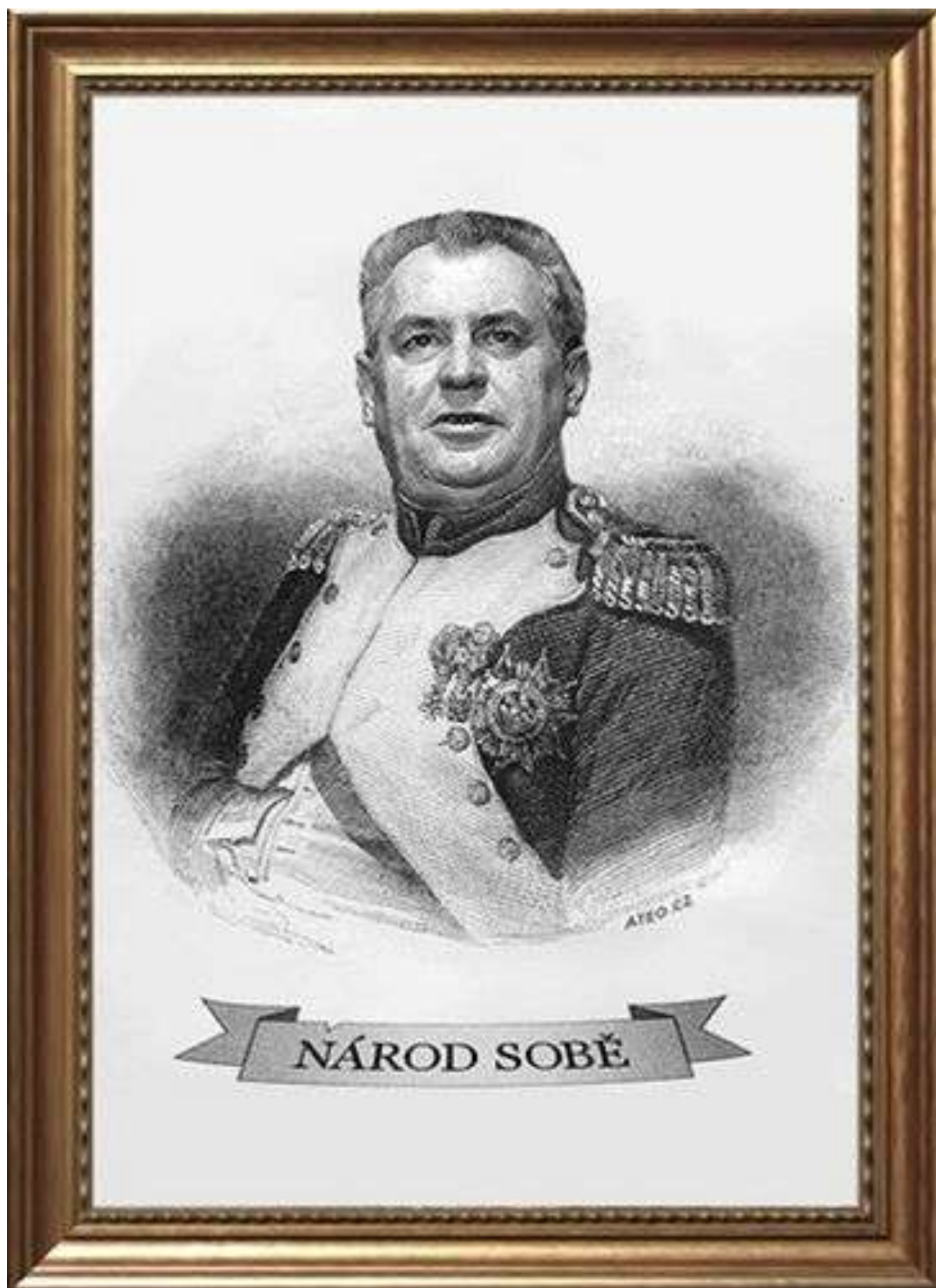
První voršilkou přijala 9. 11. 1655 Praha zásluhou zbožné hraběnky Sibylly Lamboy, když její dcera získala dobré vychování u voršilek v Kolíně nad Rýnem. Sedm sester přišlo z mateřského kláštera z Liege (Lüttich; dnes Belgie). V Praze si sestry brzy získaly velkou vážnost, zvláště šlechta si je velmi oblíbila, takže jim svěřovala svoji dívčí mládež na vychování. Později se přestěhovaly do domu

Příchovských na Novém Městě pražském a r. 1674 byl položen základní kámen k novému klášteru. R. 1678 byl klášter dostavěn a v letech 1699 - 1704 byl v jeho blízkosti vystavěn i kostel ke cti a slávě velké patronky řádu sv. Voršily. Jeho stavitelem byl Marek Antonín Canevalle Veach, později usedlý měšťan pražský. Ke konci 17. století byl pražský konvent již natolik silný, že mohl vyhovět žádostem o nová založení. Apoštolát sester: kromě školy "vnitřní", se kterou začaly brzy po svém příchodu do Prahy, začala později fungovat i škola "vnější" pro externí žákyně, z dostupných pramenů však nelze zjistit, ve kterém roce k tomu došlo. Ví se pouze, že to byly školy německé, jejichž náplň si mohly voršilký samy stanovit, protože žádné jiné dívčí školy zde neexistovaly. Sestry se zabývaly pouze výchovou dívek. (První chlapci se mohli do voršilské školy zapsat až ve školním roce 1933/4.) Na naléhání mnohých klášterních příznivců a snahou některých sester byla r. 1897 otevřena česká obecná škola. Byla založena jako škola soukromá a řídila se předpisy a osnovami pro veřejné obecné školy v Praze. Všechny žákyně byly římskokatolického vyznání a české národnosti. Pro zajímavost lze uvést, že v prvním roce existence školy se začalo s výukou pouhých devíti žákyň, ale již roku 1901 se jejich počet rozšířil na 150. Vyučovaly se tyto předměty: náboženství, mravouka, počty a měřičství, němčina, čeština, zeměpis, domácí hospodářství, přírodověda, zemědějepis, krasopis, kreslení, tělocvik, vychovatelství, francouzština, ruční práce, těsnopis a zpěv. Roku 1933 byly české voršilské kláštery spojeny v provincii, která se stala součástí Římské unie řádu sv. Voršily. Během této doby apoštolát opravdu "kvetl". Ale přišel rok 1950 a s ním vyvezení řeholnic z jejich klášterů; sestry pracovaly v továrnách na různých místech republiky a mnohokrát se kvůli tomu musely stěhovat. Později jim byla svěřena péče o postižené děti v léčebnách. Sametová revoluce r. 1989 umožnila pozvolný návrat do klášterů a škol.

Dlouholetým zpovědníkem pražských Voršilek byl mimo jiné i náš významný rodák a výrazná osobnost evropské vzdělanosti František Cassián Halaška z Budišova nad Budišovkou.

FOTO PRO DNEŠNÍ DEN

Miloš Zeman by podobně, jako každý jiný člověk v případné prezidentské funkci, toho v této zemi asi moc nezměnil. To není totiž v silách jednoho člověka. Ale zvolením jeho, nebo případně Karla

Schwarzenberga bychom světu dali najevo, že si ještě vážíme rozumu, vzdělání, kultivovanosti a noblesy. A vám, kteří okamžitě zvedáte oči k nebesům a bušíte se do prsou, stačí snad jen jediné – výše uvedené platí minimálně „v porovnání s ostatními zatím se vynořivšími kandidáty“. A to musí snad uznat i jejich nepřátelé. Jenže ono to ve skutečnosti bude jinak, jak se můžete dočíst dále.

Netušili, co dělají. Ale kdo by se neradoval. Klaus může zůstat. Čtěte dále.

PETROUŠKOVY PŘÍHODY (759)

Osobně se totiž domnívám, že je v této zemi několik desítek (možná i více) lidí, kteří když otevřenou noviny, nemohou skončit jinak, než v záchvatech smíchu. Nebo alespoň se záchvaty občasného a silného potutelného pousmání. A to zejména v případech, čtou-li články o tom, kdo by mohl, nebo kdo zcela jistě bude moci být budoucím prezidentem tohoto státu. Ale ty si necháme nakonec. Obecně platí, že téma prezidentské a jeho popis v našich médiích, je typickým projevem neuvěřitelného čecháčkovství. Ještě není vůbec jasno (alespoň ne po správné stránce), zda k přímé volbě bude moci dojít. Ještě nejsou zcela jasné podmínky a způsoby volby, na nichž může všechno také zkrachovat.

A přesto je naše společnost plná neuvěřitelných prognóz. Jedni tvrdí, že *„od rána do večera bude moci kritizovat vládu. Chtě nechtě nastane dvojvládí. To pak bude nutit prezidenta zesilovat hlas, stupňovat demagogii, a kdo ví, zda nakonec nepovolá lid do ulic. On má přece mandát, kdo jiný takový má“* (senátor Pithart).

Druzí tvrdí, že si *„tu volbu konečně radostně užijeme“* (má na mysli zřejmě dlouhotrvající radost z přímé demokracie pan předseda ČSSD Sobotka, který si představuje, že bude mít z přímé volby asi takové pocity, jaké měl, když ho rodiče poprvé pustili samotného na kolotoč). Představitelé ostatních stran jsou více či méně zdrženliví, někteří se shovívavě a velice blahosklonně usmívají, když přijde na to, že by vlastně oni sami byli ideálními kandidáty. *Více než dva miliony na kampaň nedám*, tvrdí jedna z kandidátek. Další se hodlá vzdát lukrativního místa v Londýně a spěchá, aby mohl sestavit svůj volební tým, jehož vedoucího již jmenoval. Ostatní „kandidáti“ tvrdí, že kupodivu s nimi ještě nikdo nejednal, nebo že o tom vůbec neuvažují, nebo že svoji kandidaturu ještě zvaží, i když s nimi také ještě nikdo nejednal. A tak se nám naše kořist (počet „prezidentů“) neuvěřitelně množí.

Jde o naprosto dokonalé panoptikum. Ještě horší obrázek se nám objeví, když se zvaní či nezvaní kandidáti na prezidenta mají vyjádřit k tomu, co všechno by chtěli v nové funkci zajistit a uskutečnit. Ve svých vyjádřeních jsou ještě primitivnější než kandidáti do Senátu, kteří většinou slibují – „zviditelním náš kraj“, což je jak známo dokonalý nesmysl. A také posléze jsou rádi, že nemusí před svými vystoupeními v Senátu říkat, odkud jsou. Pokud tedy vůbec někdy za ty čtyři roky nebo za těch šest let něco řeknou. Leč všichni kandidáti mají jasno. Jde jim především o blaho lidu. Netuší, že sliby podobného druhu je naprosto diskvalifikují, když navíc nejsou schopni „blaho lidu“ definovat.

A tak mám někdy pocit, jakoby se k nám prokopali z minulého stoleté zakladatelé „Strany mírného pokroku v mezích zákona“. To není pocit, vážený čtenáři. To je jistota, přečtete – li si jejich tehdejší projevy. Pocit sem, pocit tam. Lid obecný chce být napájen, krmen a klamán. Toho se mu dostává v této zemi dostatek, tak proč by to třetí (klamán) mělo vzbudit nějakou pozornost. A vidíte, tedy jsme u jádra pudla, tady jsme u skutečného překvapení.

Špatně se mi píší tyto řádky, protože není nic silnějšího, než touha po správné, senzační a dokonce i pravdivé reportáži (Egon Ervín Kisch), kteroužto musím potlačit. Mohu pouze prozradit, že jsem tam byl. On také. Všude tady seděl. A všichni říkali jedno – je to jednoduché a geniální.

A kde, že jsem to byl? Ale, byl to takový jednoduchý seminář, už ani nevím kým svolaný. Řešilo se tam totiž, co si vezme paní Lívia Klausová na sebe při inauguraci Václava Klause v roce 2013. Desítky nejlepších právních expertů totiž před pár dny vydaly zatím ještě velice tajný právní verdikt. Vzhledem k tomu, že půjde o vůbec první přímou volbu prezidenta, bude Václav Klaus jako takový, volen vlastně teprve poprvé. Což znamená, že je zcela lhostejné, co dělal předtím. Podpora veřejnosti je dlouhodobě přes padesát procent. Všechny podmínky splní hravěji, než kdokoli jiný. Nakonec, proč si myslíte, že byl nedávno v perspektivním Turecku?

PS. A o čem myslíte, že jednali v Lánech s představiteli ČSSD před projednáváním zákona o přímé volbě prezidenta v Senátu? Inu, právě o tom, aby zákon prošel. V dolní komoře byl bez problémů zajištěn většinou vládní koalice.

**Dnes má svátek PETR. Zítra SVATOPLUK.
Nezapomeňte jim blahopřát.**

